

І. М. Телюк, аспірантка¹,
Уманський національний університет садівництва

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРКАЩИНИ

Проведено аналіз сучасного стану інвестиційної привабливості підприємств Черкаської області та визначено фактори, що мають значний вплив на її підвищення. Оцінено рівень інвестиційної привабливості аграрних підприємств регіону.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестор, сільськогосподарське підприємство.

В статье проведенный анализ современного состояния инвестиционной привлекательности предприятий Черкасской области и определено факторы, которые имеют значительное влияние на ее повышение. Оценено уровень инвестиционной привлекательности аграрных предприятий региона.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная привлекательность, инвестор, сельскохозяйственное предприятие.

The analyses of modern state of investment attractiveness of enterprises of Cherkasy area and certainly factors which have a considerable influence on its increase are conducted in the article. The level of investment attractiveness of agrarian enterprises of region is appraised.

Key words: investments, investment attractiveness, investor, agricultural enterprise.

Багаторічний досвід господарювання свідчить, що жодне сільськогосподарське підприємство не в змозі ефективно функціонувати без залучення інвестиційних ресурсів, що вимагає від підприємств підвищувати свою інвестиційну привабливість. Зацікавленість питаннями розвитку інвестиційної діяльності та пошуком шляхів підвищення інвестиційної привабливості аграрних підприємств стали об'єктом дослідження багатьох вчених-економістів, а саме: В.Г. Андрійчука, І.О. Бланка, П.І. Гайдуцького, М.І. Кісіля, М.Ю. Коденської, О.В. Крисального, Т.І. Лепейко, Т.В. Майорової, М.Й. Маліка, А.С. Музиченка, П.Т. Саблука, В.С. Уланчука, В.Г. Федоренка та багато ін. Однак залишаються не достатньо висвітлені питання формування конкурентних переваг та процес інвестування сільськогосподарських підприємств регіону.

¹ Науковий керівник — канд. екон. наук, завідувач відділу інвестицій, старший науковий співробітник ННЦ «Інституту аграрної економіки» М.І.Кісіль.

Метою даної статті є аналіз стану інвестиційної привабливості аграрних підприємств Черкаської області та визначення факторів впливу на її підвищення.

Інвестиційна привабливість підприємства — це сукупність характеристик його виробничої, фінансової, управлінської діяльності та перспектив залучення інвестиційних ресурсів. Реалії нинішніх умов ведення аграрного виробництва свідчать про нестачу інвестиційних ресурсів. Для покращення своїх позицій та здатності конкурувати на ринку, одним із основних завдань підприємства є підвищення його інвестиційної привабливості як для вітчизняних, так і іноземних інвесторів.

Оцінка інвестиційної привабливості аграрного підприємства розглядається нами як процес, який формується із сукупності операцій, що дають можливість кількісно визначити рівень інвестиційної привабливості об'єкта і складається з кількох етапів: аналіз діяльності підприємства; розробка плану розвитку підприємства та заходів підвищення інвестиційної привабливості; залучення інвестиційних ресурсів.

На інвестиційну привабливість сільськогосподарського підприємства мають вплив ряд зовнішніх та внутрішніх факторів (рис. 1).

Рис. 1. Основні фактори впливу на інвестиційну привабливість аграрних підприємств

На сьогоднішній день основними чинниками, що формують інвестиційну привабливість сільськогосподарських підприємств Черкащини, на нашу думку, є їх вигідне економіко-географічне розташування, сприятливі природо-кліматичні умови, родючі ґрунти, розгалужена транспортна мережа, наявність висококваліфікованих працівників та високий попит на продовольчі товари. Дані фактори мають значний вплив на прийняття рішення інвес-

тором щодо доцільності капіталовкладень. Проте, існують і негативні моменти, які стримують процес інвестування аграрних підприємств, а саме: сезонний характер виробництва продукції, високий ступінь ризику, низька транспортабельність сільськогосподарської продукції, що призводить до зниження її якості, низька рентабельність та великі затрати як трудових, так і матеріальних ресурсів.

В Україні для визначення інвестиційної привабливості підприємства застосовується Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації», затверджене Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 [2]. Основним джерелом інформації для визначення інвестиційної привабливості є дані виробничо-фінансової діяльності підприємства.

Нами проведено аналіз основних показників економічної ефективності виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств Черкаської області (табл. 1).

Таблиця 1

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРКАЩИНИ*

Показник	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2009 р. у % до 2005 р.
Вартість валової продукції у розрахунку на: 100 га с.-г. угідь, тис. грн	180,7	211,0	225,6	320,8	365,6	202
одного середньорічного працюючого, тис. грн	13,9	17,2	18,0	25,8	32,2	231,6
100 грн основних виробничих фондів, грн	69,5	82,6	90,2	97,3	96,6	139
Чистий прибуток у розрахунку на: 100 га с.-г. угідь, тис. грн	29,2	21,3	38,8	34,9	92,6	317
одного середньорічного працюючого, тис. грн	2,2	1,7	3,0	2,8	8,2	372,7
100 грн основних виробничих фондів, грн	11,2	8,3	15,5	10,6	24,5	219
Рівень рентабельності, %	10,1	9,6	16,6	15,7	18,3	181

* Сільське господарство Черкащини 2009.

Аналізуючи дані табл. 1 слід відмітити, що в результаті збільшення валової продукції у 2009 р. порівняно з 2005 р. у 2 рази та зменшенням кількості сільськогосподарських угідь і чисельності

працівників, показник вартості валової продукції на 100 га с.-г. угідь, одного середньорічного працюючого збільшився на 102 % та 131,6 % відповідно. Так як вартість основних засобів збільшилась у 1,5 разу, то показник вартості валової продукції у розрахунку на 100 грн основних виробничих фондів зріс на 39 %. Показник чистого прибутку на 100 га с.-г. угідь та одного середньорічного працюючого у 2009 р. збільшився більш ніж у 3 рази порівнюючи з 2005 р.

Для детальнішого аналізу інвестиційної привабливості підприємств Черкащини нами розраховано основні показники забезпеченості ресурсів та ефективності їх використання (табл. 2).

Таблиця 2

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ РЕСУРСІВ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ*

Показник	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2009 р. у % до 2005 р.
<i>I. Показники ефективності використання землі</i>						
Урожайність, ц/га: зернових та зернобобових	33,8	32,4	28,7	44,4	46,0	136
цукрових буряків	293,0	331,0	269,0	327,0	341,0	116
соняшнику	15,0	15,8	17,1	19,3	22,8	152
Виробництво на 100 га відповідних угідь, ц						
зерна	1796,3	1709,4	1489	2415,4	2584,7	144
молока	39,3	39,2	38,0	37,7	37,4	95
живої ваги ВРХ	2,0	2,2	2,1	1,9	1,6	80
живої ваги свиней	2,3	2,5	2,9	2,7	2,2	96
<i>II. Показники ефективності використання основних виробничих фондів</i>						
Фондовіддача, грн	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	143
Фондомісткість, грн	1,4	1,2	1,1	1,0	1,0	71
Фондоозброєність, тис. грн	20,0	21,0	20,0	27,0	33,5	167,5
Фондозабезпеченість, тис. грн	2,6	2,6	2,5	3,3	3,8	146
Чистого прибутку в розрахунку на 1 грн основних виробничих фондів, грн	0,1	0,1	0,15	0,11	0,24	240

* Сільське господарство Черкащини 2009.

Дані табл. 1 і 2 свідчать про високий рівень інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств Черкаської області

як для вітчизняних, так і іноземних інвесторів. Про це свідчить зростання інвестиційних потоків у підприємства регіону (рис. 2 і 3).

Згідно статистичних даних у 2009 р. Черкаська область посіла перше місце в рейтингу регіонів по виробництву м'яса (у забійній вазі) та п'яте місце по надою молока на одну корову, поступившись Київській, Полтавській, Луганській, та Харківській областям.

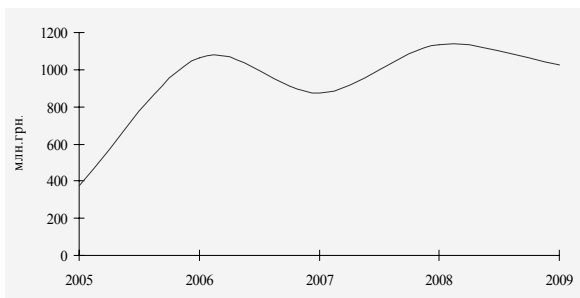

Рис. 2. Динаміка інвестицій у підприємства Черкаської області

Розмір інвестиційних ресурсів у підприємства регіону у 2009 р. порівняно з 2005 р. збільшився на 172 %. Згідно даних Головного управління статистики у Черкаській області у 2010 р. розмір інвестицій у сільське господарство становив 874,5 млн грн, що на 125 % більше, ніж у 2005 р.

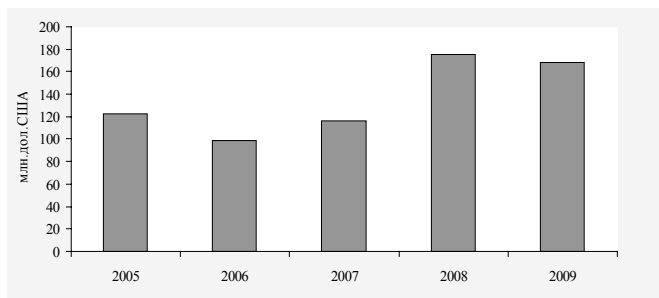

Рис. 3. Динаміка прямих іноземних інвестицій у підприємства Черкаської області, млн дол. США

Дані рис. 3 свідчать про зростання іноземних інвестиційних потоків в підприємства Черкащини у 2009 р. порівняно з 2005 р. майже в 1,4 разу (37 %). Згідно статистичних даних у 2010 р. розмір іноземних інвестиційних ресурсів становив 222,5 млн дол. США, що майже у 2 рази більше, ніж у 2005 р. (82 %).

Наявність повної інформації про підприємство, як об'єкт інвестування суттєво впливає на привабливість підприємства. Достовірність даної інформації особливо важлива для прийняття рішення іноземними інвесторами щодо доцільності інвестиційних вкладень.

О. Гуторов та К. Крамаренко вважають, що крім фінансових показників діяльності підприємства інвесторів цікавитимуть площа землекористування, якість землі, місцезнаходження підприємства, ефективність використання земельних ресурсів, особливості орендних відносин. У зв'язку з цим необхідно включити в методику оцінки інвестиційної привабливості підприємств групу оцінних показників [1, с. 70]

На думку багатьох спеціалістів активізація інвестиційної діяльності аграрних підприємств регіону та підвищення їх інвестиційної привабливості є одним з основних шляхів подолання фінансово-економічної кризи та виходу на нові ринки збуту. Дані питання залишаються й нині досить актуальними і потребують подальшого детального дослідження.

Література

1. Гуторов О.І., Крамаренко К.М. Оцінка інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств // Економіка АПК. — 2009. — № 10. — С. 69—73.

2. Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації»: Затверджене Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121.

Стаття надійшла до редакції 14.05.2011 р.

УДК: 331.215.1

Т. М. Харченко, аспірант,
Сумський національний аграрний університет

ЗАРОБІТНА ПЛАТА — ОДНА ІЗ ГОЛОВНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ПРАЦІ

Досліджено рівень заробітної плати як однієї із головних соціально-економічних передумов формування мотивації до праці найманих працівників, зокрема здійснено порівняльний аналіз оплати праці в сільському господарстві з іншими галузями економіки, а також країнами СНД та Європи.

Ключові слова: мотивація праці, найманий працівник, рівень заробітної плати, соціально-економічні передумови.